

Nr 155.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen; given Stockholms slott den 15 februari 1918.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

Förslag

till

L a g**om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen.**

Häri genom förordnas, att 14 kap. 19, 20, 21, 45 och 46 §§ samt 18 kap. 7, 8, 9, 11 och 12 §§ strafflagen skola hava följande ändrade lydelse:

14 KAP.

19 §.

Förgiftar någon, i uppsåt att skada andra till liv eller hälsa, varor, som till salu hållas, eller vad annat som helst, så att allmän fara för människors liv eller hälsa därav kommer; dömes till straffarbete från och med sex till och med tio år. Får någon av den förgiftning död eller svår kroppsskada; vare lag, som i 18 § skils.

Har någon, utan uppsåt, orsakat förgiftning, som i 1 mom. sägs, och söker ej, ändå att han det varse blivit, att faran därav, så vitt ske kan, genast avvärja; vare förfallen till straffarbete från och med sex månader till och med två år. Får någon av förgiftningen svår kroppsskada; då skall till straffarbete från och med två till och med sex år dömas. Ljuter någon därav döden; dömes till straffarbete från och med sex till och med tio år.

20 §.

Bryter den, som till försäljning av gift berättigad är, emot föreskrift, som till förekommande av missbruk eller skada därav blivit given, eller säljer eller utlämnar den gift, som därtill oberättigad är, och får någon av giftet döden; dömes till fängelse eller straffarbete i högst två år. Får någon av giftet svår kroppsskada; då skall till fängelse i högst sex månader dömas.

21 §.

Har någon, som lider av könssjukdom i smittsamt skede, med vetenskap eller misstanke därom genom könsumgänge eller under övande av otukt, som ej är att till könsumgänge hänföra, utsatt annan för fara att bliva smittad; dömes till fängelse eller, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till böter, ej under femtio riksdaler. Blev sjukdomen överförd, må straffet höjas till straffarbete i högst två år.

Har någon på annat sätt, än nu är sagt, uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet utsatt annan för fara att bliva smittad av könssjukdom; dömes till fängelse eller böter. Blev sjukdomen överförd; må ock i ty fall straffet höjas till straffarbete i högst två år.

45 §.

Misshandel, som i 12 eller 13 § sägs, ändå att den skett emot maka, styv- eller svärföräldrar, adoptivföräldrar, fosterföräldrar, förmyndare, husbonde eller annan förman, så ock brott efter 15 eller 37 §, må ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsägande brottet till sådant åtal angiver, eller det blivit förövat under sabbat eller vid sådant tillfälle eller å sådan ort, som i 11 kap. 9 eller 15 § omförmåles. Har brott, som i 21 § sägs, begåtts mot maka, må det ej av allmän åklagare åtalas, där det ej av målsägande till sådant åtal angives.

Vållande, varom i 17 § sägs, må ej åtalas av annan än målsägande.

46 §.

Den, som gjort sig förfallen till straff efter 19 § 1 mom., 28 eller 40 §, eller i annat fall, än 34 § avser, fälles till straff efter 1 eller 2 § eller 18 § 1 mom., skall ock dömas till påföljd enligt 2 kap. 19 §. Lag samma vare, om någon efter 18 § 2 mom. eller 27 § prövas skyldig till straffarbete i minst sex månader.

18 KAP.

7 §.

Övar man otukt med kvinna, som ej fyllt tolv år; dömes till straffarbete från och med fyra till och med åtta år och, om hon av gärningen fick svår kroppsskada eller död, till straffarbete från och med åtta till och med tio år eller på livstid.

8 §.

Övar man otukt med kvinna, som fyllt tolv, men ej femton år; dömes till straffarbete i högst två år eller fängelse i högst sex månader.

9 §.

Den, som övar otukt med avvita kvinna, dömes till straffarbete från och med sex månader till och med fyra år.

11 §.

Var, som vanemässigt eller för att därmed bereda sig vinning förleder till, förmedlar eller på annat sätt främjar otukt mellan andra; dömes för koppleri till straffarbete i högst fyra år eller fängelse i högst sex månader.

Till straff, som nu är sagt, skall ock dömas, där någon, utan att hava gjort sig skyldig till sådant förfarande, som i 1 mom. sägs, för egen vinning stadigvarande utnyttjar annans otuktiga levnadssätt.

12 §.

Föräldrar, adoptivföräldrar, fosterföräldrar, förmyndare, lärare eller andra, som till otukt med annan förleda barn eller dem, som under deras lydnad eller uppsikt ställda äro; varde, ändå att det ej skett på sätt, som i 11 § sagt är, dömda till straffarbete från och med två till och med sex år. Äro omständigheterna synnerligen mildrande; må tiden för straffarbetet till sex månader nedsättas eller ock till fängelse dömas.

Den, som efter denna § gjort sig skyldig till straffarbete, skall ock dömas till påföljd enligt 2 kap. 19 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1919.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott tisdagen den 2 oktober 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG,
MURRAY.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet erinrade chefen för justitiedepartementet statsrådet Stenberg, att Kungl. Maj:t förut denna dag på hemställen av chefen för civildepartementet — jämte det Kungl. Maj:t beslutat, att lagrådets yttrande skulle inhämtas över ett inom sistnämnda departement utarbetat *förslag till lag angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* — tillika förordnat, att ett inom civildepartementet i sammanhang med omförmälda lagförslag upprättat *förslag till lag om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen* skulle överlämnas till justitiedepartementet för vidare åtgärd; och hemställde föredragande departementschefen, att lagrådets utlåtande över sistnämnda förslag, som var av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Henry Lindberg.

*Bilaga.***Förslag**

till

Lag**om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen.**

Häri genom förordnas, att 14 kap. 19, 20, 21, 45 och 46 §§ samt 18 kap. 7, 8, 9, 11 och 12 §§ strafflagen skola hava följande ändrade lydelse:

14 KAP.

19 §.

Förgiftar någon, i uppsåt att skada andra till liv eller hälsa, varor, som till salu hållas, eller vad annat som helst, så att allmän fara för människors liv eller hälsa därav kommer; dömes till straffarbete från och med sex till och med tio år. Får någon av den förgiftning död eller svår kroppsskada; vare lag, som i 18 § skils.

Har någon, utan uppsåt, orsakat förgiftning, som i 1 mom. sägs, och söker ej, ändå att han det varse blivit, att faran därav, så vitt ske kan, genast avvärja; vare förfallen till straffarbete från och med sex månader till och med två år. Får någon av förgiftningen svår kroppsskada; då skall till straffarbete från och med två till och med sex år dömas. Ljuter någon därav döden; dömes till straffarbete från och med sex till och med tio år.

20 §.

Bryter den, som till försäljning av gift berättigad är, emot föreskrift, som till förekommande av missbruk eller skada därav blivit given, eller säljer eller utlämnar den gift, som därtill oberättigad är, och får någon av giftet döden; dömes till fängelse eller straffarbete i högst två år. Får någon av giftet svår kroppsskada; då skall till fängelse i högst sex månader dömas.

21 §.

Har någon, som lider av könssjukdom i smittsamt skede, med vetenskap eller misstanke därom genom könsumgänge eller eljest under övande av otukt utsatt annan för fara att bliva smittad; dömes till fängelse eller, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till böter, ej under femtio riksdaler. Blev sjukdomen överförd, må straffet höjas till straffarbete i högst två år.

Har någon på annat sätt, än nu är sagt, uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet utsatt annan för fara att bliva smittad av könssjukdom; dömes till fängelse eller böter. Blev sjukdomen överförd; må ock i ty fall straffet höjas till straffarbete i högst två år.

45 §.

Misshandel, som i 12 eller 13 § sägs, ändå att den skett emot maka, styv- eller svärföräldrar, adoptivföräldrar, fosterföräldrar, förmyndare, husbonde eller annan förman, så ock brott efter 15 eller 37 §, må ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsägande brottet till sådant åtal angiver, eller det blivit förövat under sabbat eller vid sådant tillfälle eller å sådan ort, som i 11 kap. 9 eller 15 § omförmåles. Har brott, som i 21 § sägs, begåtts mot maka, må det ej av allmän åklagare åtalas, där det ej av målsägande till sådant åtal angives.

Vållande, varom i 17 § sägs, må ej åtalas av annan än målsägande.

46 §.

Den, som gjort sig förfallen till straff efter 19 § 1 mom., 28 eller 40 §, eller i annat fall, än 34 § avser, fälles till straff efter 1 eller 2 § eller 18 § 1 mom., skall ock dömas till påföljd enligt 2 kap. 19 §. Lag samma vare, om någon efter 18 § 2 mom. eller 27 § provas skyldig till straffarbete i minst sex månader.

18 KAP.

7 §.

Övar man otukt med kvinna, som ej fyllt tolv år, dömes till straffarbete från och med fyra till och med åtta år och, om hon av gärningen fick svår kroppsskada eller död, till straffarbete från och med åtta till och med tio år eller på livstid.

8 §.

Övar man otukt med kvinna, som fyllt tolv, men ej femton år, dömes till straffarbete i högst två år eller fängelse i högst sex månader.

9 §.

Den, som övar otukt med avvita kvinna, dömes till straffarbete från och med sex månader till och med fyra år.

11 §.

Var, som vanemässigt eller för att därmed bereda sig vinning förleder till, förmedlar eller på annat sätt främjar otukt mellan andra; dömes för koppleri till straffarbete i högst fyra år eller fängelse i högst sex månader.

Till straff, som nu är sagt, skall ock dömas, där någon, utan att hava gjort sig skyldig till sådant förfarande, som i 1 mom. sägs, för egen vinning stadigvarande utnyttjar annans otuktiga levnadssätt.

12 §.

Föräldrar, adoptivföräldrar, fosterföräldrar, förmyndare, lärare eller andra, som till otukt med annan förleda barn eller dem, som under deras lydnad eller uppsikt ställda äro; varde, ändå att det ej skett på sätt, som i 11 § sagt är, dömda till straffarbete från och med två till och med sex år. Äro omständigheterna synnerligen mildrande; må tiden för straffarbetet till sex månader nedsättas eller ock till fängelse dömas.

Den, som efter denna § gjort sig skyldig till straffarbete i minst sex månader, skall ock dömas till påföljd enligt 2 kap. 19 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1919.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd fredagen
den 8 februari 1918.*

Närvarande:

Justitieråden GULLSTRAND,
VON SETH,
WEDBERG,
Regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över civil-
ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 2 oktober
1917, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det
i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat
förslag till *lag angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar*.

Tillika hade till lagrådet överlämnats utdrag av protokollet över
justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet
samma den 2 oktober 1917, enligt vilket Kungl. Maj:t förordnat, att lag-
rådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ända-
mål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändring i vissa delar av
14 och 18 kap. strafflagen*.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet
föredragits av byråchefen i medicinalstyrelsen Sigurd Ribbing.

I anledning av förslagen avgåvos följande yttranden av lagrådet och
dess särskilda ledamöter:

Förslag till lag angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar¹⁾.

Förslag till lag om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen.

14 kap.

21 §.

Justitierådet *Wedberg*:

Till avlägsnande av en redaktionell oegentlighet i första punkten torde uttrycket »eljest under övande av otukt» böra utbytas mot »annan, otuktig gärning».

Justitierådet *von Seth*:

Avfattningen av första stycket skulle kunna giva anledning till en säkerligen icke avsedd tydning beträffande förslaget ställning till frågan om konsumänges moralitet överhuvudtaget. Antydda oegentlighet i formuleringen, så mycket anmärkningsvärdare som det här gäller en lag av den framträdande ställning strafflagen intager, bör avhjälpas.

18 kap.

12 §.

Lagrådet:

Då jämlikt första stycket av denna paragraf straffarbete ej kan ådömas för kortare tid än sex månader, torde ur andra stycket orden »i minst sex månader» böra utgå, så att överensstämmelse vinnes med strafflagens avfattning i övriga motsvarande lagrum, t. ex. 14 kap 46 §, beträffande vilken jämväl i det remitterade förslaget upptagna paragraf någon jämkning i nu ifrågavarande avseende ej föreslås.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

¹⁾ Lagrådets yttrande, i vad det avser detta lagförslag, finnes återgivet i Kungl. Maj:ts den 15 februari 1918 beslutade proposition till riksdagen med förslag till lag angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar (nr 154).

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 15 februari 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Löfgren anmälde lagrådets den 8 februari 1918 avgivna utlåtande över det jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 2 oktober 1917 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om ändring i vissa delar av 14 och 18 kap. strafflagen*.

Efter att hava redogjort för utlåtandets innehåll anförde departementschefen:

»Inom lagrådet hava anmärkningar framställts emot en redaktionell oegentlighet i första punkten av 21 § i 14 kap. Till fullständigt undanröjande av den åsyftade oegentligheten har jag nu låtit utbyta de i nämnda punkt förekommande orden 'genom konsumgänge eller eljest under övande av otukt' mot orden 'genom konsumgänge eller under övande av otukt, som ej är att till konsumgänge hänföra'.

Den av lagrådet framställda anmärkningen mot 18 kap. 12 § har iakttagits.»

Departementschefen uppläste det sålunda jämkade lagförslaget samt hemställde, att detsamma måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlåtas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Henry Lindberg.